

savršeno srpskom krvlju i imanjem, zašto ona prosto ne uzme diktaturu? Neka traži diktaturu na 3 na 5 ili više godina, koliko joj je potrebno da svrši sa „političnim okolnostima“. Našto to u stvari uzimati neograničenu vlast, a ovamo trošiti 50 hiljada štampanih tabaka i pisati na njima 500 hiljada besmislica da se narodu dokaže da je crno belo, da je apsolutizam sloboda. Time bi se, s jedne strane, uštedeo narodu trošak oko suvišne parlamentarnosti; s druge strane, vlada ne bi gubila vreme oko drugih stvari, već bi se mogla zanimati samo jednim. A, naposljetku, to bi barem bilo poštenije. I svaki i „najpreteraniji radikalac“, sto puta radije bi se saglasio na privremenu diktaturu, koja ima celj oslobođenje naroda nego na nazovi-ustavnost kojoj je celj da naveki okuje narodnu svest. Zašto to vlada ne uradi? Mi nalazimo samo jedan odgovor: što je vladino načelo da se utvrdi monarhizam — ostalo sve ide u drugi red.

Mi bi svršili ovde kad ne bi bilo još jedne pojave u našem javnom životu radi koje moramo da rečemo još nekoliko reci. Kao što je poznato, još odmah posle 29-og maja svršila se neka „fuzija“ između bivše liberalne partaje i današnje vlade. Sigurno usled toga iziđe jedan od vođa te partaje, g. Vasiljević, u poslednje vreme da svedoči kako današnji ustav ujamčava narodu slobodni razvitak, da pozivlje omladinu da i ona to posvedoči, a kad to omladina ne učini (iz kakvih mu drago uzroka) da nazivlje sve one „klikom“ i „nedonesenim liberalima“ što ne vide blagoslova u pomenutom ustavu, već „teraju opoziciju radi same opozicije.“ Gg. liberali? Niko ne tera opoziciju radi opozicije — to bi bila detinjarija. Ne leži protivnost samo u ćudi nekolicine da vode donkihotsku vojnu. Protivnost leži duboko u protivnosti samih taktova — u protivnosti između slobode i apsolutizma, između oslobođenja srpskog naroda i uveličenja broja podanika „velikih Obrenovića“. Pa umesto da izlazite da „prečišćavate račune“ i da nazivljete „klikom“ i „liberalnom nedonoščadi“ sve one koji se ne zadovoljavaju „patriotskim namerama“, „plemenitim težnjama“, šupljim frazama i šarenim obećanjima, već koji traže stvarne garantije za slobodni razvitak srpskog naroda, — prečistite, gospodo, račune sami sa sobom! Prečistite račune sa svojim iluzijama s kojima varate evo već 10 god. i sebe i ceo srpski narod! Rešite jednom: može li se pomiriti „narodna dinastija“ i narodna sloboda?